

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความจำเป็นและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบัน ภาษาอังกฤษได้เข้ามามีบทบาทเป็นอย่างมาก ทั่วโลกได้ยอมรับใช้ภาษาอังกฤษ เป็นภาษาสากลในการติดต่อสื่อสารกันหลาย ๆ ด้าน เช่น ด้านสังคม การเมือง การทูต การทหาร และใช้ในการเผยแพร่ ความรู้ ทั้งนี้เพราะความก้าวหน้าทางวิทยาการ และเทคโนโลยีใหม่ ๆ นั้น เผยแพร่โดยใช้ภาษาอังกฤษแทบทั้งสิ้น สุริย พงษ์ทองเจริญ (2526) กล่าวว่าในด้านการศึกษาล่าเรียนโดยเฉพาะระดับอุดมศึกษา นักศึกษาสาขาต่าง ๆ เป็นจำนวนมากจำเป็นต้องศึกษาค้นคว้าเป็นภาษาอังกฤษ ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศที่มีความสำคัญต่อคนไทยอย่างมากภาษาหนึ่ง

ในประเทศไทย เด็กไทยได้เริ่มเรียนภาษาอังกฤษ ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ใช้เวลารวม 8 ปี ซึ่งเป็นเวลานานพอที่จะทำให้เด็กมีความรู้ความสามารถทั้งด้าน การฟัง พูด อ่าน และเขียน แต่ความจริงปรากฏมิได้เป็นดังกล่าวดังกล่าว เด็กไทยส่วนใหญ่ มีความรู้ภาษาอังกฤษใช้การไม่ได้เลย และไม่มีความรู้เท่าที่หลักสูตรกำหนดไว้ว่าควรจะมีสำหรับชั้นนั้นด้วยซ้ำไป (กฤษฎิ์ เบลรินทร์, 2524)

ประสิทธิ์ บุญมา (2526) ได้กล่าวว่าสาเหตุแห่งปัญหา หรือความล้มเหลวของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษนั้น พอจะแบ่งได้โดยสังเขป 3 ประการด้วยกันคือ ปัญหาที่มาจากครู ปัญหาที่มาจากตัวนักเรียน และปัญหาที่เกี่ยวกับวิธีสอนแต่เป็นที่น่าสังเกตว่า สาเหตุแห่งความล้มเหลวในการเรียนภาษาอังกฤษ เป็นที่น่ากล่าวขวัญถึงอย่างมากในทศวรรษนี้ก็คือ ปัญหาด้านเจตคติ (Attitude) ของผู้เรียนต่อภาษาอังกฤษ ซึ่งไทรแอนดิส (Triandis, 1971) กล่าวว่าเจตคติจะประกอบด้วย 3 องค์ประกอบคือ องค์ประกอบด้านความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Component) องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Affective Component) และองค์ประกอบด้านพฤติกรรม (Behavioral Component) ในปัจจุบันดูเหมือนจะไม่มีใครกล้าปฏิเสธความสัมพันธ์ของจิตวิทยาการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศได้อย่างเต็มที่ เพราะเป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางในวงการการศึกษาในปัจจุบันนี้แล้วว่า การเรียนรู้ที่สมบูรณ์นั้น จะเกิดขึ้นไม่ได้หากปราศจากการตั้งใจจริงของผู้เรียนโดยหลักจิตวิทยาการเรียนรู้นี้ทั่วไปเชื่อว่า เจตคติต่อการเรียนมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอเล็กเซล (Alexel, 1981) ดังที่ เอนกกุล กริแสง (2529) ได้กล่าวว่า "การที่เด็กมีเจตคติที่ไม่ดี ต่อการศึกษาล่าเรียนนั้นจะก่อให้เกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับการเรียนของเด็กหลายประการ ที่สำคัญประการหนึ่งคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็ก

ต่ำลง" นั้นย่อมหมายความว่า เจตคติเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนการสอนภาษาในโรงเรียน

ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษนั้น ครูจึงควรพยายามส่งเสริมและสร้างเจตคติที่ดีให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน โดยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรกระทำให้เกิดการเฝ้าความสนใจของเด็กนักเรียน และให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการคิดควบคู่ไปกับการฝึกทักษะทั้งสี่ คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียน ให้มีความสัมพันธ์กัน (มณฑา ธงอินเนตร, 2524) วิธีการสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนเป็นอีกวิธีหนึ่งที่น่าสนใจ การจัดกระบวนการเรียนการสอนแบบกลุ่มนั้นช่วยให้เกิดผลดี คือ 1) นักเรียนสามารถเรียนรู้เนื้อหาวิชา จากการมีส่วนร่วมทางด้านความคิด และความรู้สึก 2) นักเรียนมีโอกาสได้ฝึกทักษะและการทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างผู้เรียน (ทศนา แชมมณี, 2531) นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมการทำงานร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับสภาพการดำเนินชีวิตจริงของนักเรียน เพราะในการทำงานของคนเราทุกวันนี้จะต้องมีการพึ่งพาอาศัยกัน ในการช่วยกันคิด ช่วยกันทำงาน จึงจะสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี (อุทัย-เพชรช่วย, 2530)

การสร้างเจตคติต่อการเรียนภาษาต่างประเทศนั้น จะต้องคำนึงถึงความต้องการในการประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาของผู้เรียน เจตคติต่อครูผู้สอน ความสนใจในการเรียนและเจตคติต่อวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา แครชเชน (Krashen, 1983) กล่าวว่า เจตคติของผู้เรียนต่อครูและชั้นเรียนนั้น มีความสัมพันธ์กับภาษาที่สอง ถ้าผู้เรียนมีความรู้สึกชอบครูและสนุกสนานกับการเรียน ก็จะส่งผลให้ผู้เรียนใช้ความพยายามในการเรียนภาษามากขึ้น

เนื่องจากเจตคติมีความสำคัญ และส่งผลต่อความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำวิธีการสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อสร้างและส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษ ให้เกิดในตัวผู้เรียน และผลที่ได้รับจากการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการส่งเสริม และปรับปรุงประสิทธิภาพในการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนที่เกิดจากการเรียนโดยกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน กับการสอนปกติ

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนกับการสอนปกติ

1.3 สมมติฐานการวิจัย

1.3.1 นักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบใช้กลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน มีเจตคติต่อการเรียน วิชาภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีการสอนแบบปกติ

1.3.2 นักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบใช้กลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีการสอนแบบปกติ

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียน ที่ 2 ปีการศึกษา 2538 โรงเรียนบ้านเชียงวิทยา อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี จำนวน 2 ห้องเรียน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยการจับสลากสุ่มห้องเรียน เข้ากลุ่มทดลองและกลุ่ม ควบคุม

1.4.2 ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ วิธีสอนซึ่งแบ่งออกเป็น 2 วิธี คือ วิธีสอนโดยใช้กลุ่มเพื่อนช่วย เพื่อน และวิธีสอนปกติ

ตัวแปรตาม ได้แก่ เจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

1.4.3 ระยะเวลาในการทดลอง

ใช้เวลา 12 คาบเรียน คาบละ 50 นาที ซึ่งการทดลองเริ่มกระทำในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538

1.4.4 ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสถานที่ทำการวิจัย คือ โรงเรียนบ้านเชียง วิทยา กรมสามัญศึกษา อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี ทำการทดลองสอนนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 จำนวน 2 ห้องเรียน

1.5 ข้อตกลงเบื้องต้น

ในการประกอบกิจกรรมการเรียนและการทำแบบทดสอบถือว่านักเรียนทุกคนกระทำด้วยความตั้งใจและเต็มความสามารถ

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.6.1 เจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด ความคิดเห็น ความรู้สึกเอนเอียงทางจิตใจของนักเรียนที่มีต่อวิชาภาษาอังกฤษ ซึ่งหมายความถึง ความรู้สึกเชิงบวก (Positive Attitude) เช่น ความพอใจหรือเห็นด้วย ความรู้สึกเชิงลบ

(Negative Attitude) เช่น ไม่พอใจ ไม่เห็นด้วย และความรู้สึกในลักษณะเป็นกลาง (Neutral Attitude) เช่น ความรู้สึกที่เฉย ไม่ถึงกับชอบหรือเกลียด

1.6.2 วิธีการสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน หมายถึง วิธีการสอนโดยการจัดกลุ่มคณะ คือมีเด็กเก่ง ปานกลาง และอ่อน เรียนในชั้นเดียวกัน มีการส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกัน แต่ละกลุ่มจะมีการฝึกทักษะโดยให้คนเรียนเก่งช่วยเหลือเพื่อน ๆ ที่ไม่เข้าใจ

1.6.3 วิธีสอนปกติ หมายถึง วิธีการสอนที่ดำเนินการสอนตามคู่มือครู

1.6.4 นักเรียนผู้สอน หมายถึง นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับ 3 และระดับ 4 ซึ่งเป็นผู้ที่มีความเข้าใจในบทเรียน และจะเป็นผู้สอนนักเรียนที่เรียนอ่อนกว่าภายในกลุ่มของตนเอง

1.6.5 นักเรียนผู้เรียน หมายถึง นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับ 1 และระดับ 2 เป็นผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือในการสอน จากเพื่อนนักเรียนที่เป็นผู้สอนภายในกลุ่ม

1.6.6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลต่างของคะแนนรวม ระหว่างการสอบ ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ที่ได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1 ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางสำหรับครู ในการปลูกฝังและเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษให้แก่อนักเรียน

1.7.2 เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนแก่ครูภาษาอังกฤษ หน่วยงานทางการศึกษา และผู้สนใจ